

cev je zdaj 20 v vstavi. Poslopje, ki je poprej služilo v ledenico, spremenilo se je letos v stalne razstavne prostorije za razne orodja in stroje vinorejce, kletarstva in sadjoreje. Tukaj bo tudi ob svojem času sadje in grozdje razstavljeno. Obrtnikom se s tem prilika ponuja, da tukaj obrazce (modele) omenjenega orodja in nja ceno na ogled postavljajo in kupcev najdejo. Ravnatelj vabi sadjo- in vinorejce štajerske, ki imajo zanimivih in vrednostnih orodij omenjene vrste, ter jih lahko pogrešajo, da bi jih šoli za razstavo prepustili.

Obdelovanje raznega zemljišča. Drevesnica se je za $\frac{3}{4}$ orala razširila, da bo naprej vsako leto 10- do 15.000 drevesec oddajati zamogla. Nasadi od leta 1872 so tako čvrsto vzrasli, da se že prihodnjo spomlad visokostebelasta drevesca prodavati zamorejo. — Ravno tako se je sadunosnik z mnogimi žlahtnimi plemeni zasadil in vmes so se jagode najboljših vrst posadile, da se bo dalo tudi iz tega mnogo v denar spraviti. V starem vinogradu nad hišo se je predelalo $\frac{5}{4}$ orala zemlje in zasadilo z žlahtnimi trtami, po plemenu razvrščenimi tako, da je zdaj 600 plemen na poskušnji. Za vinograd predelalo se je $\frac{1}{4}$ orala zemlje. Trsovica se je razširila tako, da se je letošnjo spomlad 600.000 trsov najboljših plemen zasaditi zamoglo. Popraševanja po „ključih“ bilo je že letos toliko, da se je komaj četrtinki naročnikov zadostiti zamoglo.

Novi vinograd v nekdanji grajščinski hosti se je preteklo ugodno zimo za blizo pol-drugi oral razširil; drevje se je posekalo in zemlja s prekopi (rigolenjem) za vinograd pripravila in obsadila. Pod tem vinogradom bivši bazar (Teich) se je izsušil, z zemljo napolnil, z ovsem in s travnim semenom obsejal. Sredi je vodotok, v katerega se tudi voda iz vinograda po žlebovih odteka. —

Na rastlinskem vrtu pri šoli so se letos zraven sočivja na 80 gredah posejale tudi pašne zelišča trave, detelje itd., da učenci kakor obiskalci poglavitniša pična ali pašna zelišča po pravem (seveda nemškem) imenu spoznajo. Po določbi deželnega odbora se je v popseh sadjoreje že letos zasebnikom, ki so pridni sadjorejci, in šolam v Središči, Radgoni, na Polju, v Muravu in na mariborski železnici mnogo cepičev in divjakov podariti zamoglo.

Slednjič omenja poročevalce, da so učenci na prošnjo nekterih sadjo- in vinorejcev v okolici pogosto šli sadnih dreves na vrte požlahtnovati, obrezovati in cepiti, in da se število obiskovalcev in onih, ki iščejo sveta ali pojasnjenja, čedalje bolj množi ter postaja tako šola v resnici to, kar ima biti, omikalnica kmečkega ljudstva. To je tudi naša pristržna želja, ki bo pa le tačas resnica postala, kadar bo šola s slovenskim

podukem slov. sinovom primerna in po večjem številu manjših štipendij tudi ubožnim pristopna.

Dopisi.

Iz Dunaja. — V finančnih krogih se lahko opazuje nekaj nemir, ker baje državni dohodki letos od meseca do meseca za lanskimi zaostajajo. Vse tolažbe in pomirljive besede, katere je ministerstvo radi slabih nasledkov boršnega poloma radovednemu, pa žali Bože v gospodarstvenih razmerah nekaj slabo podučnemu drž. zboru v pretekli dobi dajalo, kažejo se že v prvi polovici leta deloma neresnične. V dejanji je neki stanje precej drugače, kakor se je takrat stavilo na papirju; v resnici kaže se vpliv poloma ves drugačen, kakor ga je minister financ takrat popisoval. Gotovo je, da drž. posojilnice, ali bolje — hranilnice državne podpore niso svojega namena dosegle, ter zaželeno pomoči niso prinesle. —

Sicer so se v letošnjem proračunu dohodki nekoliko nižje postavili, pa vendar se to ni zgodilo primerno našemu slabemu stanju. Lanski dohodki znašali so 393,677.697 gld.; letos bi se moralo shajati s 383,298.975 gld. Kar se tiče dohodkov, ne bodo se lahko dopolniti dali. Silni „krach“ na borzi, huda vremena, povodnje, mraz in toča bodo letos državi več škodovali, kakor za 10 milijonov, za ktere se je številka v proračunu letos zmanjšala. —

Ljudstvo že dolgo zdihuje pod velikim bremenom davkov, katere mora deloma državi, deloma deželi, vrh tega še v okrajno in srenjsko kaso plačevati; drž. poslanci se pa vendar nočejo še brigati za gmotno stanje svojih volilcev. Tu pa tam, posebno na zgornjem Štajerskem sklicujejo sicer svoje volilce, ter jim račun polagajo o svojem delovanju. Pa kakošen je ta račun?! — S puhlimi, praznimi besedami o političnem stanju države in s svojo pogubno liberalno politiko si bočejo pridobiti in ohraniti zaupanje in spoštovanje volilcev. Kako pa ljudstvu stanje polajšati, previsoke dače znižati, o takih prasanjih liberalna svojat že od nekdanj najrajši — molči! Treba je, da začenja vlada stroške zniževati in da neha stvarjati naprave in urade, ki so nepotrebni in druga nič nego „molzne krave“ za odliko ultraliberalnih postopačev, ki se poštenega dela bojijo in ogibljejo.

Iz Ljutomera dne 15. junija. Dne 10. junija so mil. knez in škof delili tukaj zakrament svete birmе 829 tim otrokom. Že na predvečer so se semkaj pripeljali. Slovesen sprejem je povzdignil željni prihod milostljivega škofa. Razve mnogobrojno zbranih duhovnikov sprejeli so na odločenem mestu višega pastirja tudi gg. c. kr. glavar, — ki je pred kratkim nastopil svoje častno mesto in že v tem času se svojim pra-

vičnim ravnanjem in možatim vedenjem si pridobil zaupanje ne samo pri tržanih, ampak tudi pri pametno mislečem ljudstvu, — za tim okrajni sodnik, načelnik okrajnega zastopa in tržanski predstojnik, ter prisrčno pozdravili in „dobro došli!“ izrekli mil. knezu in škofu. Kdor je opazoval lica obilno zbranega ljudstva, razvidel je, kako dobro da mu je dela pri sreči ta vzajemnost vseh stanov v spodobnem spoštovanju cerkvene oblasti. Daj Bog, da ostane tako tudi za naprej, ker le vzajemnost in lepa složnost zamore pospeševati pravi blagor in napredek ljudstva. Sprejemu enak bil je tudi poslov, ker so vsi omenjeni gospodje mil. knezu in škofu z udanim srcem izrekli svoj ljubeznjivi „srečno!“ Pok možnarjev je spremljeval mil. škofa in vas za vasjo so se zbrali ljudje, da še zadnjič storé svoj poklon in izrekó prisrčno hvaležnost.

Od sv. Petra pod sv. gorami. Kaj mislite, tudi pri nas imamo tri liberalce, par prikimovalcev alj sekundantov, in nekterih veteranjakov, ki z unimi vlečejo. Pa velika velika je večina narodnih, prav katoliških mož, ki se ne sramujejo tega imena. Kakor po drugod, bi tudi pri nas rada peščica liberalcev zvonec nosila, in torej pritiska pri vsaki volitvi. Imeli smo 2. svečana volitev srenjskega zastopa, pri kateri so bili liberalci s svojo majhno tovaršijo za dva moža v manjšini ostali. Volitev je bila redno in postavno končana, vpričo c. kr. komisarja potrjena, in nobeden nazočih nasprotnikov ni vedel česa ugovarjati. Pa Bog zna, kdo da jih je kmalu drugi dan na nektare malenkosti opozoril, da so zoper volitev protestirali, čeravno je volilni imenik postavljen čas bil na ogled. Zakaj pa niste o pravem času zoper volilni imenik se vzdignoli; postavno pot bi saj znati morali? C. kr. namestnija v protestu omenjenih vzrokov ni priznala; da bi jim pa željo po novi volitvi spolnila, omenila je nekterih drugih opazek. Dne 8. rožnika namenjena je bila druga volitev. Volilci se zberejo, ter c. kr. komisarja prosijo, da jim napove vzroke ovržene prve volitve, ker se morajo popustivši potrebno poljsko delo zopet z volitvijo muditi. Pa g. komisar se ustavlja in noče prošnje uslišati tirjaje, da naj — šolsko sobo zapustivši — brž 3. skupina voli.

Oho! po kaj pa ta novi red? „Do sedaj smo mirno skupaj volili in so volitve vendar veljale; povejte nam toraj vzrok ovržene volitve“ — se je klicalo. Slednjič vzame pólo g. komisar in prebere nektare imena protivnikov brez tirjanih vzrokov. To je bilo ogenj v streho! Bili so podpisani možje, ki pri prvi volitvi niso nič vedli ugovarjati, še celó zapeljani volilci, ki se prve volitve niso udeležili, in eden med njimi, duša omenjenega protesta, ki ni imel takrat volilne pravice. Na to velika nevolja med volilci, ki bi bili gotovo ubogali in volili, ako bi jih bil g. komisar mirno in pametno nagovoril, in ne z vojaki

in žandarji žugal. Katoliški možje so bili v večini nazoči, ki bi bili še bolj zmagali, ako bi se bilo njih prošnji ustreglo in bi ne bil g. komisar odišel. —

Narodni kmetje hočejo iz vsake okolice enega moža v zastopu imeti, in to je pravično; nasprotni liberalci pa hoté sami v zastopu biti, in nad vsemi vladati, — in to krivično! — Zdaj smo se zdramili; prihodnjič bomo bedeli, ker smo spoznali, kako da hočejo svojevoljno z nami ravnati, in upamo, da bode c. kr. namestnija našo pravično pritožbo priznala. Prihodnjič bomo zedinjeni v trikratni večini mož za moža in za pravično reč stali, k temu so nas nasprotniki prisilili! —

Iz mariborske okolice. (Dodatek k Seidlinovim zaslugam.) Čudno se nam zdi, da g. Seidl, kateri §§. zmirom na jeziku ima, postave ne prebere in bolj ne prebavi, ker nepostavno zoper narodnjake ravna, kar spričuje naslednji dogodek. Leta 1871 poprosi J. H., naroden posestnik in zidar v Kamci, pred tedanjo volitvijo srenjskega predstojnika S., ali sme klet s stiskavnico alj „prešo“ sezidati alj ne. Ker so se volitve bližale, ni bilo nijedne oporeke. Značiti je mislil „strah“ s tem narodnjaka za se in svojo politiko pridobiti. Ko pa je H. pri volitvi za narodnjaka glasoval, je bilo dovolj za strahovanje. Po volitvi ni hotel Kamški „strah“ ničesar vedeti o dovoljenji, in pošlje kar nagloma srenjskega beriča in svetovalca N., ki ni druga kot podstrešnik, kramar in lonar v Kamci, na „komisjon.“ Ta srenjski komisjon prepove narodnjaku dalje zidati, češ, da ni mojster, da toraj nima pravice zidati. H. njima odgovori, da to sicer ne velja, ker je izučen zidar, da pa zdaj sam z zidanjem preneha, ker mu dnarja primanjkuje.

„Strah“ ga hitro pozove v pisarnico in mu naloži 20 gld. kazni, ktere je hotel brez spričevala vzeti; H. pa tirja spričevala in Seidlna tudi vpraša, kam da bo dnarje djal? „V kaso ubožih“ — bil je odgovor. H. si misli: če ubogi dobijo, ni tolike zgube; a ubogi niso ovih 20 gld. dosle še dobili, v sirotinskem zalogu vsaj niso vpisani. Leta 1871 še ni bilo postave, po kateri bi bil srenjski predstojnik smel brez župnikovega vedenja po kaznovanju pridobljene dnarje za uboge shranjevati. Iz druge strani pa postava celó na tanko določuje, da srenjski predstojnik nima pravice tako debelo kaznovati. §. 54. sr. p. pravi: „Druge kazni kot dnarne ali v nezmožnosti plačevanja zaporne kazni se ne smejo prisojevati. §. 55. pa določuje: „Srenjski predstojnik zamore s pomočjo krajne policije dnarne kazni do 10 gld., alj v nezmožnosti plačevanja 48 ur zaporne kazni zažugati in izvršiti, če se ne more odložiti.“ Toraj je kamški predstojnik svoje glavno za 10 gld. postavo prestopil, kar je jasen dokaz, kako liberalci z zavodi, ako jih v svoje pesti dobijo, brezvestno ravnaajo, in koliko da

jim je za uboge mar. Proti narodnjakom divjati protipostavno, v tem se povsod odlikujejo!

Iz Ljutomera *) 11. dne junija 1874. Poleg velikega truda in prizadetja našega župnijskega oskrbnika, č. gosp. F. Ozmeč-a, akoravno v slabem času in le po dobrovoljnih doneskih farmanskih bode naša cerkev po malem skoro jako lepo obliko dobila. Izvrstno je prenovljen tabernakel in tudi svetišče (presbiterij) bode po umetnem delu gosp. Jakoba Brollo iz Udine za nekaj dni gotovo, ter po lepih podobah srca vernikov razveseljevalo in duh pobožnosti vnelo. —

Vinska trta hiti rasti, vendar od mraza poškodovane očesa so mrtva; ostalo ni premalo grozdičev, ki začno cvesti, daj le Bog za to lepega vremena, da ne bode preščrbljasto. — Sadno drevje, slive in hruške obetajo obilno, jablani srednjega doneska, orehe pak nam je mraz posmoutil. Ječmeni se kažejo lepi, žita na slamo velika, v zrnu pa ne preobilna, pšenice so večkrat rade ciganice. **) — Sená zaradi prejšnje suše ne bo mnogo.

Od Drave 15. junija. (Marenberški baklarji in „Tagespoštni“ dopisun). Znani dopisun iz Marenberga, namreč ondotni bilježnik, je zopet v starki „Tagespošti“ svojo nemčursko jezo razlil nad kaplanom Vuzeziškim, g. F. D., naj bi si nekoliko svoje srce ohladil. Pripoveduje v dotičnem dopisu, kako da so Vuzeziški volilci kljub vsemu prizadevanju ondotnega g. kaplana pri zadnji dopolnilni volitvi v deželni zbor z liberalci potegnoli; kar je pa gola laž, ker se iz Vuzeze ni nobeden glas oddal nemčurskemu kandidatu.

Na dalje se radnje v svoji nemčurski velikodušnosti nad tem, da Trojičko nedeljo nikogar ni bilo k zboru kat. polit. društva, temveč prišli so le Marenberški pevci in baklarji, ter pod okni društvene hiše zapeli „das deutsche Lied“.

Zbora res ni bilo, ker je v tem času zborovanje po teh krajih prav sitna stvar, kajti se razleté ljudje ob nedeljah po raznih, sila odstranjenih podružnicah, pri katerih je ob letnem času božja služba. Res je tudi, da so Marenberški nemčurji v svoji surovosti nalašč prišli ugajat slovenskim društvenikom, povabljeni od nekega zagrizenega „Tagespoštlerja“ in krojača. Tudi pred dvema letoma so Marenberžani z ondotnim notarjem na čelu pridrli v društveno hišo, ter tulili in razsajali kakor besneži, pa so se tudi zaradi tega morali pred sodnijo zagovarjati. — Omilovati moram tedaj Marenberškega dopisuna za voljo njegove duševne ubožnosti, ker ne ve kaj druga pisati, kakor če se spravi nad ktereга kaplana ali pa neslane nemčurske burke pogreva.

*) Ker drug dopis iz Ljutomera o isti stvari obširno govori, smo jo z Vašega izpastili. Vredn.

**) Navadni pregovor pri nas. Pis.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zopet tresk z Dunaja! „N. fr. Pr.“ poroča, da je vojni minister Kuhn odstopil in mu je naslednik baron Koller, dozdani ces. namestnik v Pragi. Ker je bil Kuhn krepka zaslomba ustavakom, obžaluje omenjeni list v imenu stranke ta odstop in se le s tem tolaži, da je tudi Koller ustavak, torej političk general ene stranke. — Da bi ta sprememba že zdaj pomenjala premembo notranje politike, ne verujemo; brez pomena pa gotovo za Čehé ni, da zapusti Koller deželo ravno pred volitvami v dež. zbor, ki se 3. jul. začne.

Še neka druga prikazen prišla je v preteklih deževnih dnevih na dan, ki prav jasno kaže, da se pač juha tako vroča ne je, kakor se kuha. Med vladi privrženimi listi in drugimi, ki hoté za bolj „neodvisne“ veljati, nad katerimi pa nemara tudi jasli z vladno krmo visé, se je vnel prepir gledé zvrševanja „verskih“ postav. Stvar je ta: Državni poslanec in duhovnik Prato iz Tirolskega je odložil svoj mandat, ker so mu knežsko škof grozili duhovnih kazni, če glasovanja z „verske“ postave ne prekličé, kar je pa storil. *) Isto tako vzel je preč. nadškof Sembratovič svojim rusinskim duhovnikom, ki so kot poslanci tudi za „verske“ postave glasovali, podeljene jim častne službe, ter jim žuga z duhovskimi kazni, če glasovanja ne prekličé. — „Neodvisni“ hujskarji tirjajo, da se na podlagi §. 18. „verskih“ postav oba škofa: Tridentski in Levovski kaznujeta, ker proti določbi omenjenega §. svojim podložnim branita zvrševanje državnih pravie (?); vladi udani listi pa, kakor „Presse“, pravijo, da to ne gre, češ, da bi strahovanje škofov za ministerstvo utegnulo neugodno biti. Ali ni to prav čedno? Čemu postave, ako je njih zvrševanje — nevarno? Po tem takem pa utegne resnica biti, kar je neki odličén gospod, ki razmere na tanko pozna, z Dunaja pisal kat. listu „Tablet“ v Londonu. „Komaj so bile“ — piše — „verske postave državnemu zboru predložene, sta že kardinala Simor iz Oggerskega in Schwarzenberg iz Českega v ustmenem razgovoru s cesarjem kazala na to, kako razžaljive in krivične določbe da so v teh postavah. Oba sta prosila vladarja pomisliti, da bode zvrševanje teh postav velika nesreča za Avstrijo, in da bi vladar sam, če te postave potrdi, raztrgal vse vezi, ki ga še z njegovimi katoliškimi podložniki vežejo. Na to odgovori cesar: „Vse to mi je znano;

*) Šuzelka poveda v „Reform-i“, da je Prato, nja prijatelj od l. 1848, ko sta bila nemška poslanca v Frankobrodu, za „verske“ postave le zato glasoval, da se zaradi odcepljenja Južno-Tirolskega liberalni večini prikupi! — Ta je pa lepa! Zarad odcepljenja 600.000 tirolskih lahonov, katerim se v zvezi s pošteniimi tirolskimi Nemci v narodnem oziru nobena krivica ne godi, izdaje se svoboda in pravica kat. cerkve! In to stori duhovnik!!